

ONDERWERP: Kosten opsporen en ruimen ontplofbare oorlogsresten (bommenregeling)

Raadsvoorstelnummer: 9

PROGRAMMA 7. Volksgezondheid en milieu

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): B.J.M. Smeets

Behandeld in BenW d.d.: 7 februari 2023

Behandeling in commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Economie d.d.: 28 februari 2023

Behandeling in raadsvergadering d.d.: 16 maart 2023

Voorstel

De Raad, wordt voorgesteld om:

- De over het tijdvak 2021–2022 gemaakte kosten voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten vast te stellen;
- Het Raadsbesluit betreffende de vastgestelde kosten voor restitutie (€ 57.914,24) doorleiden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (i.h.k.v. de bommenregeling).
- De via een hogere nog te ontvangen algemene uitkering (september circulaire 2023) bijdrage van € 57.914,24 te storten in de voorziening Riolen.

Samenvatting

Gemeenten komen in aanmerking voor een vergoeding van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten. Een van de voorwaarden voor declaratie bij het Ministerie van BZK, is dat deze kosten door de Raad moeten zijn vastgesteld. Zie de bijlage: “overzicht declarabele kosten”. Een andere voorwaarde is dat btw niet voor compensatie in aanmerking komt: in de opgave van de gemaakte kosten moet duidelijk zijn dat de bedragen exclusief btw zijn. Het raadsbesluit van deze vaststelling moet voor 1 april 2023 naar het Ministerie van BZK worden gezonden. De uitkering van de vergoeding vindt plaats via het gemeentefonds (september circulaire, indien vóór 1 april ingediend). Verzoeken die vanaf 1 april 2023 bij BZK binnenkomen, worden voor uitkering meegenomen in het volgende jaar (2024). Het totale bedrag dat we gaan declareren, heeft een omvang van € 57914,24 en wordt voor een bedrag van € 57914,24 gestort in de voorziening Riolen.

Deze vergoedingsregeling is in de mei- en septembercirculaires beter bekend onder de naam “bommenregeling”. Vóór het jaar 2021 is deze vergoeding teruggebracht van 70% tot 68%.

De kosten zijn o.a. gemaakt bij beheer en onderhoud van de openbare ruimte en tijdens de uitvoering van projecten in de periode 2021–2022. Vanwege onbekendheid met de bommenregeling heeft de Gemeente Landgraaf hiervan tot nu toe nog geen gebruik gemaakt.

Met deze nota worden de kosten alsnog voor vergoeding i.h.k.v. de bommenregeling opgevoerd bij het ministerie van BZK. Een intern werkproces is nog in voorbereiding. Dit moet ervoor zorgen dat deze kosten in beeld zijn en jaarlijks voor vergoeding worden doorgeleid naar BZK.

Aanleiding

Vanwege de Arboregelgeving worden bij de voorbereiding en de uitvoering van beheer en onderhoud en bij projecten, onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. Bij een vermoeden van een mogelijke aanwezigheid, wordt via opsporing en ruiming voor een veilige werkomgeving gezorgd.

Het Rijk heeft het via de bommenregeling voor gemeenten mogelijk gemaakt een substantieel deel van de hierbij gemaakte kosten via het gemeentefonds terug te vragen. Onbekendheid met deze regeling heeft er tot dusver nog niet toe geleid, dat er eerder een beroep is gedaan op deze vergoedingsregeling.

Kaders

Bommenregeling Gemeentefonds; Arboregelgeving.

Onderbouwing

Sinds 2015 wordt er in Gemeente Landgraaf bij de uitvoering van grondverzet in toenemende mate onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in de ondergrond. Om een beter beeld te krijgen over de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten, is in 2018 een bodembelastingkaart opgesteld. Sindsdien wordt er bij grondverzet door de Gemeente Landgraaf structureel onderzoek naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten meegenomen. Soms blijft het beperkt tot het enkel opsporen en vervolgens vrijgeven van het werkgebied. De kosten blijven dan nog beperkt. Soms is het resultaat van de opsporing zo onduidelijk dat het onderzoek tijdens het grondverzet moet worden herhaald. In dat geval lopen de kosten op. Het feitelijk aantreffen van ontplofbare oorlogsresten blijft in de Gemeente Landgraaf beperkt. In het geval van het aantreffen tijdens grondverzet moet de aannemer, na tussenkomst van de Politie en het bevoegde gezag voor Openbare Orde en Veiligheid, de Explosieven Opruimingsdienst inschakelen. Afhankelijk van de aard moet de aannemer explosieven tijdelijk veilig opslaan. De EOD zamelt ze tijdens periodieke ophaalrondes in en maakt ze vervolgens op een vernietigingslocatie onschadelijk.

De aldus per jaar gemaakte kosten voor het opsporing- en ruimingsproces bedragen totaal € 85.168,-, waarbij het te declareren bedrag € 57.914.24 is. Het betreft de kosten die gemaakt zijn voor beheer, onderhoud en reconstructie van infrastructuur en het gebruik van een vernietigingslocatie. De kosten gemaakt voor het jaar 2021 waren nog declarabel voor 70%.

Vanwege de financiering van een landelijk Kenniscentrum Conventionele Explosieven is het percentage voor vergoeding vanaf 2021, na overleg tussen BZK en de VNG teruggebracht, tot 68%.

Overzicht kosten Ontplobbare Oorlogsresten			
2021	€ 1.875,00		
2022	€ 83.730,00		
	€ 85.605,00	Totale kosten	
	€ 85.168,00	Totaal declarabel 68%	€ 57.914,24
		Totaal te ontvangen	€ 57.914,24

Het proces met betrekking tot het in kaart brengen en declareren van deze kosten op grond van de bommenregeling is momenteel binnen de Gemeente Landgraaf nog niet structureel ingeregeld. Het is de bedoeling dat dit wel gaat gebeuren. Hierover vindt nog nader overleg plaats met P&C om na te gaan op welke wijze dit het beste kan gaan plaatsvinden.

Relevante aandachtsgebieden

Communicatie

Betreft een intern proces gericht op de uitvoering van een wettelijke regeling.

Burgerparticipatie

Betreft een intern proces; uitvoering van wettelijke regeling zonder lokale beleidsruimte.

Financiën

Er zijn rioolinvesteringskredieten beschikbaar gesteld, waarin financieel rekening met een te ontvangen bijdrage via de bommenregeling. De financiële middelen via de algemene uitkering (septembercirculaire) kunnen niet als bijdrage van derden afgeboekt worden op de boekwaarde van de betreffende investeringen. Het gevolg is een hogere boekwaarde en dus hogere afschrijvingslasten dan waarmee in de rioolheffing rekening is gehouden. Om dit negatief effect voor riolen te compenseren wordt het te ontvangen bedrag gestort in de voorziening riolen (jaarlijkse hogere afschrijvingslasten worden in één keer gecompenseerd).

De Raad, wordt voorgesteld om:

- De over het tijdvak 2021–2022 gemaakte kosten voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten vast te stellen;
- Het Raadsbesluit betreffende de vastgestelde kosten voor restitutie (€ 57.914,24) doorleiden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (i.h.k.v. de bommenregeling).
- De via een hogere nog te ontvangen algemene uitkering (september circulaire 2023) bijdrage van € 57.914,24 te storten in de voorziening Riolen.

Burgemeester en wethouders van Landgraaf,
de secretaris, de burgemeester,
ir. J.M.C. Rijvers mr. R. de Boer

Bijlage(n)

Overzicht declarabele kosten.

Besluit

De Raad besluit om:

- De over het tijdvak 2021–2022 gemaakte kosten voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten vast te stellen;
- Het Raadsbesluit betreffende de vastgestelde kosten voor restitutie (€ 57914,24) doorleiden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (i.h.k.v. de bommenregeling).
- De via een hogere nog te ontvangen algemene uitkering (september circulaire 2023) bijdrage van € 57914,24 te storten in de voorziening Riolen.

Aldus besloten in de openbare besluitvormende raad, gehouden op 16 maart 2023.

De griffier,

De voorzitter,